

بررسی عوامل مؤثر بر سرقت با تکیه بر آسیب‌های اجتماعی (مطالعه موردی استان گلستان)

محمدحسن رضایی: دانشجوی دکتری گروه جامعه‌شناسی، واحد آزادشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، آزادشهر، ایران.
ID محمد رضا نعیمی: استادیار گروه جامعه‌شناسی، واحد آزادشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، آزادشهر، ایران. (* نویسنده مسئول) m.r.naeimi60@gmail.com
عبسی حسن زاده: استادیار گروه جامعه‌شناسی، واحد آزادشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، آزادشهر، ایران.

چکیده

کلیدواژه‌ها

سرقت،

عوامل اجتماعی،

عوامل اقتصادی،

سلامت اجتماعی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۲/۱۴

تاریخ چاپ: ۱۴۰۲/۰۶/۳۱

زمینه و هدف: از آنجایی که سرقت بر همه جوانب زندگی بشری تأثیرگذار است، هدف از انجام این پژوهش تأثیر سرقت بر سلامت اجتماعی در استان گلستان بود.

روش کار: روش تحقیق حاضر، توصیفی تحلیلی است. همچنین از آنجایی که نتایج این تحقیق می‌تواند به طور عملی، مورد استفاده قرار گیرد، یک تحقیق مورد پژوهشی کاربردی است. جامعه آماری در این پژوهش، زندانیان جرم سرقت در زندان‌های استان گلستان می‌باشند که ۴۰۰۰ نفر هستند. طبق جدول مورگان و با توجه به تمایل زندانیان به همکاری، نمونه آماری ۳۸۴ نفر در نظر گرفته شده است. اطلاعات و داده‌های مورد نیاز از طریق پرسشنامه محقق ساخته جمع‌آوری شده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، از نرم‌افزار SPSS ۲۲ و آزمون‌های کلموگروف - اسمیرنوف، رگرسیون تک متغیره و رگرسیون چند متغیره بهره گرفته شده است.

یافته‌ها: نتایج نشان داد کلیه عوامل اجتماعی و اقتصادی شامل میزان درآمد، فقر، خانواده، سابقه زندان رفتن، گروه دوستان، اعتیاد، محل سکونت، اشتغال، سطح تحصیلات، میزان مجازات قبلی که در این پژوهش مورد بررسی قرار گرفته است، بر ارتکاب جرم سرقت یا به وجود آمدن سرقت در استان گلستان تأثیر معنادار داشتند.

نتیجه‌گیری: به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت که سرقت بر سلامت جامعه اثر منفی داشته و از عوامل مهم بر گسترش سرقت، عوامل اجتماعی و اقتصادی می‌شود.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت‌کننده: حامی مالی ندارد.

شیوه استناد به این مقاله:

Rezaei MH, Naeimi M, Hasanzadeh I. Investigating Factors Affecting Theft based on Social Health Damage (Case Study of Golestan Province). Razi J Med Sci. 2023;30(6): 364-372.

*انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با **CC BY-NC-SA 3.0** صورت گرفته است.

Original Article

Investigating Factors Affecting Theft based on Social Health Damage (Case Study of Golestan Province)

Mohammad Hasan Rezaei: PhD student, Department of Sociology, Azadshahr Branch, Azad Islamic University, Azadshahr, Iran.

Mohamadreza Naeimi: Assistant Professor, Department of Sociology, Azadshahr Branch, Azad Islamic University, Azadshahr, Iran. (* Corresponding author) m.r.naeimi60@gmail.com

Isa Hasanzadeh: Assistant Professor, Department of Sociology, Azadshahr Branch, Azad Islamic University, Azadshahr, Iran.

Abstract

Background & Aims: According to the approach that theft is an unforgivable crime at all times and in all countries, which in addition to disrupting the balance of society, also creates insecurity. The prevalence and continuity of this crime prompted researchers and researchers of social affairs to more precisely examine the issues related to this crime, such as the division and classification of types of theft and the analysis of the factors that cause the crime of theft. Therefore, in this research, considering the desired approach and the growth of the theft crime rate in recent years in Golestan province and the necessity of investigating the different causes of its occurrence and achieving strategies to manage and reduce the occurrence of this crime, efforts are made to identify all the factors that cause this crime. Another factor that causes the crime of theft in the society is the negligence, neglect, and ignoring of the warnings of the police forces by the people to protect and take care of their personal property. Unfortunately, the crime of theft, which sometimes leads to assault and murder, will have negative effects on the security of society, including it causes a feeling of personal and financial insecurity, it increases fear and anxiety in the minds, and dissatisfaction among the members of the society. It will also lead to a loss of confidence in the ability of the institutions that maintain order and security, such as the judiciary and the police. The occurrence of such crimes causes a wave of concern among people and officials. According to the contents that have been stated, it is necessary to deal with the desired category to find the roots and deal with it. The existence of economic, social, psychological, emotional, and sometimes cultural problems at simple to very complex levels has caused this crime to occur in society. When the social and economic justice is reduced in society, this crime with all its special complications will spread significantly and in a way, when there is a crime in society, it affects the duties and performance of all social organizations and institutions. Of course, the social damage of this crime has causes and factors that must be recognized and moved towards the elimination of favorable social contexts for people to be infected, so a scientific investigation of the nature and ways and factors of this criminal phenomenon in the society, which includes many factors Among them: social, family, economic factors, etc., and finding the best ways to control and prevent it is a vital matter. Besides, the researches conducted in this field are usually one-dimensional, and only a specific part of the causes of the crime of theft were investigated, but in this research, all indicators of economic and social factors that are influential in the occurrence of the crime of theft have been investigated. To be placed for this purpose, in this research, we are trying to sociologically explain the social and economic causes of theft in Golestan province, so that we can answer the following question: What are the effects of theft on social health in Golestan province?.

Methods: The current research method is descriptive and analytical. Also, since the results of this research can be used practically, it is an applied research case study. The statistical population in this research is the prisoners of the crime of theft in the prisons of Golestan province, which are 4000 people. According to Morgan's table and considering the willingness

Keywords

Theft,
Social Factors,
Economic Factors,
Social Health

Received: 04/05/2023

Published: 22/09/2023

of prisoners to cooperate, a statistical sample of 384 people has been considered. The required information and data have been collected through a researcher-made questionnaire. For data analysis, SPSS 22 software and Kolmogorov-Smirnov tests, univariate regression, and multivariate regression were used.

Results: The results showed that all social and economic factors, including income, poverty, family, history of going to prison, group of friends, addiction, residence, employment, level of education, and the amount of previous punishment, which was examined in this research, They had a significant impact on committing the crime of theft or the occurrence of theft in Golestan province.

Conclusion: In general, it can be concluded that theft has a negative effect on society's health and social and economic factors are important factors in the spread of theft. According to the results, it can be stated: crime is a social phenomenon that relatively exists in all societies and certain factors and conditions are effective in its occurrence. There is no doubt that the occurrence of crime in urban areas is increasing, and for this reason, the fear and apprehension of the people of society about being a victim of crime have also increased in parallel. The occurrence of crime has unpleasant consequences for both individuals and increases the feeling of mistrust, lack of security, and vulnerability in society. Of course, the consequences of crime are not only limited to the individual level but also have negative consequences at the social level. These negative consequences include the spread of fear, disruption of social order, creating of a sense of financial and life threats in society, increasing chaos in social relations and relationships, weakening the foundations of public order, and strengthening social disorder. Therefore, identifying and analyzing the effective factors in the emergence, formation, and promotion of this crime and finding ways to prevent it in societies is very necessary to increase the quality of life of citizens, because any deficiency in economic, social, family, and An individual causes pressure and dissatisfaction in people, and this pressure leads people to all kinds of deviations, especially economic deviations such as theft. These conditions affect people's lives and cause deviant behaviors to be institutionalized in them. Therefore, researches such as a sociological explanation of the causes of theft can help statesmen and those in power in planning, making policies, and determining social, economic, etc. policies for citizens.

Conflicts of interest: None

Funding: None

Cite this article as:

Rezaei MH, Naeimi M, Hasanzadeh I. Investigating Factors Affecting Theft based on Social Health Damage (Case Study of Golestan Province). Razi J Med Sci. 2023;30(6): 364-372.

*This work is published under CC BY-NC-SA 3.0 licence.

مقدمه

بخش قابل توجهی از جامعه‌شناسان بر این باورند که جرایم، در نهایت با گسترش به مسائل اجتماعی سد راه توسعه جامعه بشری هستند و کیفیت زندگی بشری را با دشواری روبرو می‌سازند. افزایش روند جرایم اجتماعی نه تنها مانعی برای دستیابی به توسعه همه‌جانبه است، بلکه مانعی در راه ایجاد جامعه‌ای متعادل در آینده خواهد بود (۱). در حال حاضر جامعه ایران همچون سایر جوامع مدرن از یک طرف از زمینه‌های توانایی‌بخش برای تغییر مولفه‌های نامطلوب خود برخوردار است و از طرف دیگر با کژی‌ها و بدقوارگی‌های جدی روبرو است که یکی از این کژی‌ها "تراکم جرایم" در جامعه ایران بخصوص جرم سرقت می‌باشد (۲). به عبارت بهتر یکی از مهم‌ترین جرائم علیه اموال و مالکیت اشخاص سرقت است. سرقت پدیده‌ای است که امنیت مالی و جانی افراد را تهدید می‌کند (۳). به همین دلیل پرداختن به علل و عوامل بروز پدیده سرقت در کنار سایر عوامل اثرگذار محیطی، برای شناخت عمیق‌تر این پدیده و پیامدهای مخرب فردی و اجتماعی آن اهمیت زیادی دارد (۴).

در تبیین علل و انگیزه سرقت نظریه‌های متفاوتی مطرح شده است و این نشان دهنده تأثیر عوامل متعدد در وقوع سرقت می‌باشد (۵). در حقیقت باید بررسی شود که سرقت از چه عوامل و علل اجتماعی و اقتصادی و یا حالات هیجانی که آن‌ها نیز ممکن است زائیده‌ی شرایط اقتصادی و اجتماعی باشند، ناشی می‌گردد و یا بر اثر چه شرایط خاصی پدید می‌آیند یا بر اثر تکرار، تثبیت شده‌اند یا خیر (۶). سرقت یک نوع رفتار خاص نیست بلکه مجموعه‌ای از رفتارهای متعدد است و در به وجود آمدن آن یک علت وجود ندارد، بطور کلی عوامل و انگیزه‌های مختلفی از جمله خانواده، فقر مادی، فرهنگی و اجتماعی، بیکاری، مهاجرت و غیره در آن تأثیر گذار است (۷). پس چندین عامل به هم گره خورده موجب بروز سرقت می‌شود. گاهی عوامل مختلف می‌توانند نوعی رفتار را باعث شوند و گاهی نیز انواع مختلفی از رفتارها می‌توانند از عوامل مشابهی ناشی گردند (۸). با توجه به این رویکرد که سرقت در همه زمان‌ها و در همه کشورها جرمی غیرقابل بخشش است که علاوه بر برهم زدن تعادل جامعه، ایجاد ناامنی نیز

می‌کند. رواج و استمرار این جرم محققین و پژوهشگران امور جامعه را بر آن داشت تا با بیان دقیق‌تر، مسائل مرتبط با این جرم از قبیل تقسیم بندی و دسته بندی انواع سرقت و تحلیل عوامل بوجود آورنده جرم سرقت را مورد بررسی قرار دهند (۹).

عامل دیگری که باعث بروز جرم سرقت در جامعه می‌شود کوتاهی، غفلت و نادیده گرفتن هشدارهای نیروهای انتظامی توسط مردم جهت حفظ و مراقبت از اموال شخصی شان می‌باشد (۱۰). افرادی که زمان حضور در اماکن شلوغ از حفظ و نگهداری اموال شخصی خود غافل هستند، افرادی که در هنگام رفتن به سفر و ترک منزل به هشدار پلیس دقتی ندارند، افرادی که اتومبیل‌های خود را به دلیل عجله، بی‌دقتی و ... در کنار خیابان رها می‌کنند، متاسفانه خود تا حدودی شرایط لازم جهت ارتکاب جرم سرقت را فراهم می‌کنند (۱۱). با توجه به مطالعات انجام شده، انواع سرقت به شرح زیر می‌باشد: ۱. سرقت حدی با شرایط خاص، ۲. راهزنی، ۳. سرقت تعزیری، ۴. سرقت تعزیری ساده، ۵. سرقت تعزیری مشدد، ۶. سرقت اسناد، ۷. سرقت توسط امانتدار، ۸. از بین بردن مهر و پلمپ، ۹. سرقت اموال تاریخی و فرهنگی، ۱۰. سرقت توسط نظامیان، ۱۱. سرقت علمی، ۱۲. انواع سرقت الکترونیکی، ۱۳. سرقت مسلحانه، ۱۴. کیف زنی و جیب بری، ۱۵. زورگیری، ۱۶. سرقت در مناطق حادثه زده، ۱۷. سرقت وسایل عمومی (۱۳). متاسفانه جرم سرقت که گاهی منجر به ضرب و جرح و قتل نیز می‌شود، اثرات منفی بر امنیت جامعه خواهد داشت، از جمله: باعث احساس عدم امنیت جانی و مالی می‌شود، هراس و تشویش اذهان و نارضایتی آحاد جامعه را افزایش می‌دهد، همچنین باعث سلب اعتماد از توان دستگاه‌های برقرارکننده نظم و امنیت همچون قوه قضاییه و نیروی انتظامی را به دنبال خواهد داشت (۱۴). وقوع چنین جرایمی باعث به وجود آمدن موجی از نگرانی در میان مردم و مسئولان می‌شود. با توجه به مطالبی که بیان شد، پرداختن به مقوله مورد نظر به منظور ریشه‌یابی و مقابله، امری ضروری است. وجود مشکلات اقتصادی، اجتماعی، روانی، عاطفی و گاه فرهنگی در سطوح ساده تا بسیار پیچیده باعث بروز این جرم در جامعه شده است (۱). در واقع هنگامی که عدالت اجتماعی و اقتصادی در جامعه کاهش یابد، این

استراتژی تحقیق است که در یک جمع‌بندی کلی می‌توان گفت که تحقیق حاضر، یک تحقیق از نوع تحقیقات توصیفی تحلیلی می‌باشد و تکنیک مورد استفاده، پیمایش است. همچنین از آنجایی که نتایج این تحقیق می‌تولند به طور عملی، مورد استفاده قرار گیرد، یک تحقیق مورد پژوهشی کاربردی است. این تحقیق حائز کد اخلاق IR.IAU.SARI.REC.1402.186 از کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری می‌باشد.

در تحقیق حاضر از یک پرسش‌نامه محقق ساخته، جهت جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز استفاده شده است. همچنین به منظور سنجش متغیرها از مقیاس ترتیبی در قالب پنج‌تایی لیکرت استفاده شده است. پرسش‌نامه ای که برای انجام این تحقیق در نظر گرفته شده است، از ۴ بخش تشکیل شده، بخش اول شامل ۲۱ سوال می‌باشد که توسط آن اطلاعات جمعیت‌شناختی و بخشی از اطلاعات مربوط به اعضای خانواده و گروه دوستان پاسخ‌دهندگان (سوالات باز) استخراج می‌شود. بخش دوم شامل ۶ سوال است که به بررسی سابقه محکومیت قبلی و گذران دوران حبس پاسخ‌دهندگان می‌پردازد. بخش سوم شامل ۶ سوال است که وضعیت خانوادگی پاسخ‌دهندگان مورد پرسش قرار گرفته است و در بخش چهارم با ۸ سوال وضعیت اجتماعی پاسخ‌دهندگان مورد بررسی قرار خواهد گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون رگرسیون، آزمون آلفای کرونباخ استفاده شد.

یافته‌ها

نتایج آزمون نرمالیت نشانه داد که چون سطح معناداری متغیرها بزرگ‌تر از ۰/۰۵ بود، در نتیجه تمامی متغیرها دارای توزیع نرمال بودند. جهت بررسی تاثیر عوامل اجتماعی بر ارتکاب جرم سرقت هشت متغیر در نظر گرفته شده است. با توجه به نتایج بدست آمده و تاثیر کلیه متغیرهای در نظر گرفته شده و نرمال بودن داده‌های جمع‌آوری شده از آزمون رگرسیون چند متغیره استفاده شد. با توجه نتایج حاصله در معادله رگرسیونی جدول ۱، تأثیرگذاری متغیر عوامل اجتماعی

جرم با تمام پیچیدگی‌های خاص خود شیوع قابل توجهی پیدا می‌کند و از جهتی وقتی جرم در جامعه وجود داشته باشد، بر وظایف و عملکرد کلیه سازمان‌ها و نهادهای اجتماعی تأثیرگذار است (۴). البته آسیب اجتماعی این جرم دارای علل و عواملی است که باید آنها را شناخت و در جهت حذف زمینه‌های اجتماعی مساعد برای ابتلای افراد حرکت کرد، بنابراین بررسی علمی ماهیت و راه‌ها و عوامل بروز از این پدیده مجرمانه در جامعه که شامل عوامل بسیار زیادی از جمله: عوامل اجتماعی، خانوادگی، اقتصادی و... است و دست‌یابی به بهترین راه‌ها جهت کنترل و جلوگیری از آن، یک امر حیاتی می‌باشد (۱۱). ضمن اینکه پژوهش‌های انجام شده در این حوزه معمولاً بصورت تک بعدی و تنها بخشی خاص از علل بوجود آورنده جرم سرقت را مورد بررسی قرار دادند (۸). لذا در این پژوهش با توجه به رویکرد مورد نظر و رشد درصد جرم سرقت در سالهای اخیر در استان گلستان و ضرورت بررسی علل متفاوت بروز آن و دستیابی به راهبردهایی جهت مدیریت و کاهش بروز این جرم، تلاش می‌شود تا کلیه عوامل بوجود آورنده این جرم شناسایی و مورد بررسی قرار گیرد.

روش کار

این تحقیق با استفاده از نتایج تحقیقات بنیادی به منظور بهبود و به کمال رساندن رفتارها، روش‌ها، ابزار، وسایل، تولیدات، ساختارها و الگوهای مورد استفاده جوامع انسانی انجام می‌شود. که مبین این مسئله می‌باشد که تحقیق حاضر از نوع کاربردی است. تحقیق توصیفی شامل مجموعه روش‌هایی است که هدف آن‌ها توصیف کردن شرایط یا پدیده‌های مورد بررسی است. اجرای تحقیق توصیفی می‌تواند صرفاً برای شناخت بیشتر شرایط موجود و یا یاری دادن به فرآیند تصمیم‌گیری باشد. از آنجا که هدف تحقیق حاضر، توصیف کردن پدیده‌هاست و به یاری دادن جهت فرآیند تصمیم‌گیری می‌پردازد، جزء تحقیقات توصیفی می‌باشد و از طرفی داده‌های حاصل از اجرای تحقیق به صورت عدد و رقم جمع‌آوری شد که خود دلیلی بر کمی بودن

جدول ۱- مدل رگرسیون پیش بینی شده و نتایج آزمون ANOVA

متغیرها	شاخص ها	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	مقدار F	R ²	سطح معناداری
رگرسیون		۱۹۸/۴۷۵	۱	۱۹۸/۴۷۵	۴۸۸/۳۲۴	۰/۷۶۱	۰/۰۰
خطاها		۱۵۵/۲۶۱	۳۸۲	۰/۴۰۶			
مجموع		۳۵۳/۷۳۶	۳۸۳				

جدول ۲- ضرایب رگرسیونی مربوط به مدل‌های پیش‌بینی شده

مدل	ضرایب غیر استاندارد	ضرایب استاندارد	ضرایب رگرسیون (Beta)	آماره	سطح معنی‌داری
عرض از مبدا	۱/۰۴۶	-۰/۱۲۳		۰/۵۳۸	۰/۰۰
گروه دوستان	۰/۷۰۴	-۰/۰۳۴		۱۶/۵۲۳	۰/۰۰
سابقه زندان رفتن افراد	۰/۷۰۵	-۰/۰۳۹		۱۷/۸۷۴	۰/۰۰
مجازات اعمال شده	۰/۶۰۴	-۰/۰۴۰		۱۵/۳۶۹	۰/۰۰
وضعیت عمومی جامعه	۰/۹۷۲	-۰/۰۱۹		۵۱/۳۳۸	۰/۰۰
عوامل خانوادگی	۰/۷۰۲	۰/۴۲		۱۶/۷۴۵	۰/۰۰
وضعیت اعتیاد خانواده	۰/۹۱۹	-۰/۰۲۶		۳۴/۹۰۶	۰/۰۰
وضعیت بزهکاری خانواده	۰/۵۷۸	-۰/۵۳۶		۱۶/۲۶۱	۰/۰۰
منزلت اجتماعی	۰/۷۲۰	-۰/۰۴۳		۱۶/۹۱۰	۰/۰۰

جدول ۳- مدل رگرسیون پیش بینی شده و نتایج آزمون ANOVA

متغیرها	شاخص ها	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	مقدار F	R ²	سطح معناداری
رگرسیون		۳۰۸/۸۰۴	۱	۳۰۸/۸۰۴	۲۶۲۶/۳۲۳	۰/۸۶۳	۰/۰۰
خطاها		۴۴/۹۳۴	۳۸۲	۰/۱۲۹			
مجموع		۳۵۳/۷۳۸	۳۸۳				

اعضای خانواده و منزلت اجتماعی افراد بر ارتکاب جرم تاثیر بیشتری داشتند.

جهت بررسی تاثیر عوامل اقتصادی بر ارتکاب جرم سرقت پنج متغیر در نظر گرفته شده است. با توجه به نتایج بدست آمده و تاثیر کلیه متغیرهای در نظر گرفته شده و نرمال بودن داده‌های جمع‌آوری شده از آزمون رگرسیون چند متغیره استفاده شد. با توجه نتایج حاصله در معادله رگرسیونی جدول ۳، تأثیرگذاری متغیر عوامل اقتصادی عمومی بر ارتکاب جرم سرقت تاثیر مورد تایید می‌باشد. چون سطح معناداری طبق سطح معناداری در جدول بالایی یا اول برابر ۰/۰۰۰ بوده و کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد. هم‌چنین مقدار R² بیان‌گر این است که ۸۶/۳٪ واریانس متغیر ارتکاب جرم سرقت توسط عوامل اقتصادی عمومی تبیین می‌شود.

۳۶۹

شخصی بر ارتکاب جرم سرقت مورد تایید می‌باشد. چون سطح معناداری براساس سطح معناداری در جدول اول، برابر ۰/۰۰۰ شده است که کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد. هم‌چنین مقدار R² در جدول اول، بیان‌گر این است که ۵۶٪ واریانس متغیر ارتکاب جرم سرقت توسط عوامل اجتماعی شخصی تبیین می‌شود. مقدار F در جدول اول نیز نشان می‌دهد که متغیر عوامل اجتماعی شخصی قادر است متغیر ارتکاب جرم سرقت را تبیین نماید.

هم‌چنین جدول ۲ نتایج مربوط به میزان تاثیر هر یک از متغیرهای در نظر گرفته شده عوامل اجتماعی و میزان همبستگی بین متغیرها را نشان می‌دهد. نتایج نشان می‌دهد بین عوامل در نظر گرفته شده وضعیت عمومی جامعه بیشترین تاثیر را بر ارتکاب جرم داشته و بعد از آن متغیرهای عوامل خانوادگی، وضعیت اعتیاد

جدول ۴- ضرایب رگرسیونی مربوط به مدل‌های پیش‌بینی شده

مدل	ضرایب غیر استاندارد		ضرایب استاندارد		سطح معنی داری
	ضرایب رگرسیون (B)	خطای استاندارد	ضرایب رگرسیون (Beta)	آماره	
عرض از مبدا	۰/۲۸۴	۰/۰۶۸		۴/۱۶۵	۰/۰۰
فقر	۰/۷۱۲	۰/۰۴۲	۰/۶۵۱	۱۶/۷۴۴	۰/۰۰
عوامل مربوط به مسکن	۰/۷۶۹	۰/۰۳۹	۰/۶۵۶	۱۷/۸۷۴	۰/۰۰
محل سکونت	۰/۸۴۸	۰/۰۳۰	۰/۸۲۳	۲۶/۹۵۳	۰/۰۰
شغل افراد	۰/۷۰۳	۰/۰۴۴	۰/۶۷۳	۱۶/۵۲۲	۰/۰۰
وضعیت شغلی	۰/۵۶۸	۰/۰۴۳	۰/۵۶۵	۱۳/۳۹۸	۰/۰۰

تحقیق می‌توان اینگونه بیان داشت که برای اینکه سازمان اجتماعی جامعه حفظ شود باید اعضای جامعه اجتماعی شوند (۹) و اگر این اجتماعی شدن به درستی صورت نگیرد، جامعه با اشکالی از هنجارشکنی و قانون‌شکنی مواجه خواهد شد (۴). اولین نهادی که هنجارهای اجتماعی را در افراد نهادینه می‌کند، نهاد خانواده، است (۸). یافته‌های پژوهش حاضر با یافته‌های پژوهش یان (Yun) و همکاران (۲۰۱۹) (۸) و لو (Lu) و همکاران (۲۰۲۲) (۱۲) همسو می‌باشد. سرقت به عنوان یکی از جرایم شایع، تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار می‌گیرد. اختلافات خانوادگی می‌تواند زمینه‌ساز نارضایتی و ناآرامی در فرد شود، که او را به سمت رفتارهای مجرمانه سوق می‌دهد. اعتیاد نیز با ایجاد وابستگی و نیاز مالی بیشتر، فرد را به سرقت ترغیب می‌کند. مهاجرت به مناطق جدید با فقدان حمایت اجتماعی و اقتصادی، می‌تواند فرد را در معرض خطر قرار دهد. سطح تحصیلات پایین، فرصت‌های شغلی را محدود کرده و افراد را به سوی سرقت سوق می‌دهد. همچنین، سن جوانان و فشار گروه همسالان نیز می‌تواند نقش مهمی در تشویق به سرقت داشته باشد. عوامل مختلفی، مانند: اختلافات خانوادگی، اعتیاد، مهاجرت، سطح تحصیلات، سن جوانان، گروه همسالان و... به ترتیب در بروز سرقت موثر هستند (۱۱). علل شخصی، علل اجتماعی و وضعی در سوق دادن افراد به سوی ارتکاب سرقت مسلحانه و علل وضعی در پیشگیری از ارتکاب سرقت مسلحانه موثر هستند (۵). در این تحقیق به این نتیجه دست یافته شد که موقعیت طبقه‌ای فرد و امکاناتی که در دسترس او قرار دارد،

مقدار F در جدول ۳ نیز نشان می‌دهد که متغیر عوامل اقتصادی عمومی قادر است متغیر ارتکاب جرم سرقت را تبیین نماید.

همچنین جدول ۴ نتایج مربوط به میزان تاثیر همه متغیرهای عوامل اقتصادی و میزان همبستگی بین متغیرها را نشان می‌دهد. طبق نتایج بدست آمده کلیه متغیرها بر ارتکاب جرم سرقت تاثیر معناداری دارند. همچنین بین متغیرهای در نظر گرفته شده، متغیر محل سکونت و شغل افراد بیشترین تاثیر را بر ارتکاب جرم سرقت داشتند.

بحث

این پژوهش با هدف تبیین جامعه‌شناختی علل بوجود آورنده سرقت در استان گلستان انجام شده است. نتایج نشان داد که عوامل اقتصادی و اجتماعی در نظر گرفته شده بر ارتکاب جرم سرقت یا به وجود آمدن سرقت تاثیر معنادار داشتند. برای حفظ سازمان اجتماعی جامعه، ضروری است که اعضای آن به درستی اجتماعی شوند؛ یعنی ارزش‌ها، هنجارها و قوانین جامعه را بپذیرند و به آن‌ها عمل کنند. اگر این فرایند اجتماعی شدن به‌طور مناسب انجام نشود، افراد ممکن است با هنجارها و قوانین جامعه ناهماهنگ شوند. این ناهماهنگی می‌تواند به رفتارهای هنجارشکنانه و قانون‌شکنانه منجر شود که در نهایت باعث تضعیف نظم اجتماعی و ایجاد ناآرامی در جامعه خواهد شد. یافته‌های پژوهش حاضر با یافته‌های پژوهش دلبروتو (Del Brutto) و همکاران (۲۰۲۲) (۳) و اندرسون (Anderson) و همکاران (۲۰۲۳) (۱۴) همسو می‌باشد. در تبیین نتایج این

برای پرورش مجرم است (۱۴). مهمترین علل بوجود آورنده جرم سرقت، عوامل اجتماعی، مانند: گروه دوستان، خانواده، سابقه زندان رفتن گذشته فرد، مجازات‌های اعمال شده گذشته، اعتیاد، وضعیت عمومی جامعه و ... می‌باشند (۲).

نتیجه‌گیری

بر اساس مطالب مطرح شده، می‌توان نتیجه گرفت که عوامل اجتماعی و فرهنگی نقش مهمی در شکل‌گیری رفتارهای افراد در جامعه دارند. وضعیت نامطلوب اجتماعی و فقر فرهنگی می‌تواند زمینه‌ساز ناهنجاری‌ها و جرایم شود، به‌ویژه زمانی که افراد در طبقات اجتماعی پایین‌تر با امکانات محدود زندگی می‌کنند. اجتماعی شدن درست اعضای جامعه نیز عامل کلیدی در حفظ سازمان اجتماعی است؛ اگر این فرآیند به درستی انجام نشود، نتیجه آن بروز هنجارشکنی و قانون‌شکنی خواهد بود. عواملی مانند اختلافات خانوادگی، اعتیاد، مهاجرت، سطح تحصیلات، و فشار گروه‌های همسالان نیز به ترتیب بر افزایش احتمال ارتکاب جرم، از جمله سرقت، تأثیر می‌گذارند. بنابراین، برای کاهش جرایم و حفظ نظم اجتماعی، لازم است توجه ویژه‌ای به بهبود شرایط اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی افراد جامعه و همچنین تقویت فرآیندهای اجتماعی شدن شود.

References

1. Skoko I, Topić Stipić D, Tustonja M, Stanić D. Mental Health and Spirituality. *Psychiatr Danub*. 2021;33(Suppl 4):822-826.
2. Braveman PA, Arkin E, Proctor D, Kauh T, Holm N. Systemic And Structural Racism: Definitions, Examples, Health Damages, And Approaches To Dismantling. *Health Aff (Millwood)*. 2022;41(2):171-178.
3. Del Brutto OH, Mera RM, Rumbela DA, Recalde BY, Sedler MJ. Social determinants of health and cognitive performance of older adults living in rural communities: The Three Villages Study. *Int J Geriatr Psychiatry*. 2022;37(2).
4. Doat AR, Navab E, Sadat Hoseini AS. Lived Experiences of Adolescent Living with human immunodeficiency virus in Ghana: A Phenomenology Study. *Nurs Open*. 2020;8(1):299-307.
5. Mao W, Agyapong VIO. The Role of Social Determinants in Mental Health and Resilience After

نقش مهمی در احتمال آلوده شدن او به جرم دارد. این بدان معناست که افرادی که در طبقات اجتماعی پایین‌تر قرار دارند و از امکانات کمتری برخوردارند، ممکن است بیشتر در معرض خطر انجام اعمال مجرمانه باشند. این افراد به دلیل دسترسی محدود به منابع اقتصادی، آموزشی و اجتماعی، ممکن است با موانع بیشتری در زندگی مواجه شوند. این محدودیت‌ها می‌تواند آن‌ها را به سوی انتخاب‌های نادرست یا غیرقانونی سوق دهد. همچنین، فشارهای اقتصادی و اجتماعی که در طبقات پایین‌تر بیشتر احساس می‌شود، می‌تواند فرد را به سمت رفتارهای خلاف قانون هدایت کند. در مقابل، افرادی که در طبقات اجتماعی بالاتر قرار دارند و به امکانات بیشتری دسترسی دارند، کمتر در معرض شرایطی قرار می‌گیرند که منجر به ارتکاب جرم شود. این افراد معمولاً از حمایت‌های اقتصادی و اجتماعی بیشتری برخوردارند و فرصت‌های بهتری برای رفع نیازهای خود دارند. در نتیجه، موقعیت طبقه‌ای و میزان دسترسی به امکانات می‌تواند تأثیر قابل‌توجهی بر میزان گرایش افراد به سمت جرم داشته باشد (۷).

وقتی که در یک جامعه فقر فرهنگی وجود داشته باشد، افراد ممکن است به دلیل نداشتن آموزش مناسب، دسترسی محدود به فرصت‌های اقتصادی و اجتماعی و نبود حمایت‌های لازم، در شرایط سختی زندگی کنند. این شرایط می‌تواند باعث بروز مشکلات اجتماعی مانند خشونت، اعتیاد، و بزهکاری شود. جمعیت زیاد در مناطق فقیرنشین، به همراه کمبود منابع و امکانات، فشارهای بیشتری را بر خانواده‌ها وارد می‌کند. در این شرایط، روابط خانوادگی ممکن است متشنج شود و به بی‌ثباتی اجتماعی منجر شود. این بی‌ثباتی‌ها، به‌ویژه در شرایطی که ارزش‌ها و هنجارهای اخلاقی و اجتماعی تضعیف شده باشند، می‌تواند زمینه‌ساز بروز رفتارهای مجرمانه باشد. به‌طور کلی، وقتی افراد در محیطی زندگی می‌کنند که ارزش‌های ضد اجتماعی رواج دارد و فرصت‌های مناسب برای رشد و پیشرفت محدود است، احتمال گرایش به رفتارهای خلاف قانون و جرم بیشتر می‌شود (۹). منازل نامناسب و غیر بهداشتی و خانواده‌های بی‌بضاعت و فقیر با کودکان بی‌شمار لانه‌ای

Disasters: Implications for Public Health Policy and Practice. *Front Public Health*. 2021;9:658528.

6. de Diego Díaz Plaza M, Novalbos Ruiz JP, Rodríguez Martín A, Santi Cano MJ, Belmonte Cortés S. Redes sociales y ciberacoso en los trastornos de la conducta alimentaria [Social media and cyberbullying in eating disorders]. *Nutr Hosp*. 2022;39(Spec No2):62-67. Spanish.

7. Noren Hooten N, Pacheco NL, Smith JT, Evans MK. The accelerated aging phenotype: The role of race and social determinants of health on aging. *Ageing Res Rev*. 2022;73:101536.

8. Yun JY, Shim G, Jeong B. Verbal Abuse Related to Self-Esteem Damage and Unjust Blame Harms Mental Health and Social Interaction in College Population. *Sci Rep*. 2019;9(1):5655.

9. Han Y, Chung RY. The role of neighborhood social capital on health and health inequality in rural and urban China. *Prev Med*. 2022;156:106989.

10. Gomaa N, Tenenbaum H, Glogauer M, Quiñonez C. The Biology of Social Adversity Applied to Oral Health. *J Dent Res*. 2019;98(13):1442-1449.

11. Cauberghe V, Van Wesenbeeck I, De Jans S, Hudders L, Ponnet K. How Adolescents Use Social Media to Cope with Feelings of Loneliness and Anxiety During COVID-19 Lockdown. *Cyberpsychol Behav Soc Netw*. 2021;24(4):250-257.

12. Lu Q, Chang A, Yu G, Yang Y, Schulz PJ. Social capital and health information seeking in China. *BMC Public Health*. 2022;22(1):1525.

13. Pereda N, Contreras Taibo L, Segura A, Maffioletti Celedón F. An Exploratory Study on Mental Health, Social Problems and Spiritual Damage in Victims of Child Sexual Abuse by Catholic Clergy and Other Perpetrators. *J Child Sex Abus*. 2022;31(4):393-411.

14. Anderson LK. Autistic experiences of applied behavior analysis. *Autism*. 2023;27(3):737-750.

15. Brivio P, Paladini MS, Racagni G, Riva MA, Calabrese F, Molteni R. From Healthy Aging to Frailty: In Search of the Underlying Mechanisms. *Curr Med Chem*. 2019;26(20):3685-3701.